

#5: V NEUSTÁLEJ MODLITBE

624/2019

www.inky.sk

25. 1. 2019

... alebo o tom, ako sa nezdusit'.

Bez modlitby to nejde: „Napokon aj keď sa to zdá samozrejme, pripomeňme si, že svätosť je tvorená stálou otvorenosťou pre transcenciu, ktorá sa prejavuje v modlitbe a v adorácii. Svätiec je človek s modliacim sa duchom, ktorý potrebuje komunikovať s Bohom. Je to niekto, kto neznáša dusenie sa v uzavretej imanencii tohto sveta, a uprostred svojich námah a svojho sebadarovania dychtí po Bohu: vychádza zo seba vo chvále a rozširuje vlastné hranice v kontemplácii Pána“ (GE 147). Bez modlitby by sa kresťanstvo zo života v Bohu zmenilo na sekulárnu formu psychoterapie či akéhosi „pozitívneho myslenia“. Modlitba je dýchaním našej duše rovnako, ako Eucharistia jej pokrmom a nápojom. Bez nich duša chradne a nakoniec umiera.

Neprestajný postoj modlitby: „Svätý Ján z Kríža odporúčal „snažiť sa vždy kráčať v Božej prítomnosti“ (GE 148) Modlitba viac než nejaká činnosť či úkon, ktorý si „odbavím“, je postoj a stav trvalej upriamenosti na Krista, otvorenosti Bohu a vydanosti, kedy sme pohotoví nasledovať každý aj ten najmenší závan a vnuknutie Ducha.

Aby to bolo možné, je potrebný základ v modlitbe samotnej: „Avšak, aby toto bolo možné, sú nevyhnutné aj okamihy venované iba Bohu, v samote s ním. Pre svätú Teréziu Avilskú je modlitba „intímny vzťah priateľstva, často v samote, len s tým, o ktorom vieme, že nás miluje“. Chceme nástojit' na tom, že to nie je len pre niekoľkých privilegovaných“ (GE 149). Práve vtedy a tam totiž, okrem iného, trénujeme svoju otvorenosť Bohu a naladujeme sa na Jeho „vlnu“. Nehovoriac o tom, že je to výraz našej túžby: len tak, v samote a intímnosti, zdieľať spoločnosť so svojim najväčším priateľom, Ženichom, Kráľom, Vykupiteľom!

Modlit' sa znamená hlavne mlčať a počúvať: „Modlitba plná dôvery je odpoveďou srdca, ktoré sa celkom otvára Bohu, a utíchajú v ňom všetky hluky - pre počúvanie vlúdneho hlasu Pána, ktorý zaznieva v tichu. ... V tomto tichu je možné rozoznať, vo svetle Ducha, cesty svätosti, ktoré nám Pán predkladá. Inak všetky naše rozhodnutia môžu byť len „dekoráciami“, ktoré namiesto toho, aby v našich životoch vyzdvihovali evanjelium, len ho prikrývajú alebo udúšajú. ... Ak nepočúvame, všetky naše slová budú len hlukmi, ktoré sú nanič“ (GE 149 a 150). V modlitbe nie je zaujímavé to, čo hovoríme my (a Boh to aj tak vie), ale čo hovorí Boh (a čo my nevieme a preto potrebujeme mocne načúvať Bohu a učiť sa od Neho).

Pozor na „falošné ticho“ plné nášho ega! „Prosím však, aby sme modlitbové ticho nechápali ako útek, ktorý neguje svet okolo nás“ (GE 152) Ticho, o ktoré v modlitbe ide, nie je len vonkajším tichom, či stíšením myšlienok, ale v prvom rade stíšením nášho „Ja“, mlčaním ba až smrťou nášho ega.

Modlitba znamená aj to, že upriamení na Boha, si pripomíname Jeho skutky: „Spomienka na Božie diela je v základe skúsenosti zmluvy medzi Bohom a jeho ľudom. ... Je to vďačná spomienka, o ktorej hovorí aj sv. Ignác z Loyoly vo svojej „Kontemplácii na dosiahnutie lásky“, keď nás žiada, aby sme si v pamäti uchovali všetky dobrodenia, ktoré sme dostali od Pána. Hľad' na svoju históriu, keď sa modlíš, a v nej nájdeš množstvo milosrdenstva.“ (GE 153).

Pravá modlitba mlčania a hľadania na Pána potom premieňa a uzdravuje človeka: „Pamätajte, že „je to kontemplácia tváre mŕtveho a vzkrieseného Ježiša, ktorá napráva našu ľudskosť, aj keď je rozdrobená ťažkosťami života alebo poznačená hriechom.

... sú chvíle, keď sa postavíš do jeho prítomnosti v tichu, keď zostávaš s ním bez náhlenia, a necháš ho, aby sa na teba díval? Necháš, aby jeho oheň zapálil tvoje srdce? ... prenikni do jeho vnútra, vojdí do jeho rán, pretože v nich má svoje sídlo Božie milosrdenstvo“ (GE 151). Cieľom modlitby totiž je, aby sme sa my menili podľa Boha, aby sme vytvorili priestor, kedy sa obrazne povedané úplne vzdávame a poddávame Bohu a On v nás môže voľne pôsobiť a meniť nás podľa seba.

Potom prichádza na rad aj prosba – podľa Pána, ako vraví Písmo: „toto je dôvera, ktorú máme k nemu, že nás počuje, keď o niečo prosíme podľa jeho vôle“ (1 Jn 5,14 SSV). Pápež hovorí: „Prosba je vyjadrením srdca, ktoré dúfa v Boha a ktoré vie, že samo nič nezmôže“ (GE 154). Nie je to teda prosba o to, aby sa diala naša vôľa a my sme presvedčili Boha o svojom. Naopak, je to Boh, ktorý nás presvedčil o svojom a my teraz prosím o silu Ducha a milosť naplniť to, k čomu sme sa Ním nechali pozvať.

Obzvlášť príhovorná: „Prosba príhovoru má osobitnú hodnotu, pretože je to akt dôvery voči Bohu a zároveň vyjadrenie lásky k bližnému. ... modlitba bude Bohu príjemnejšia a väčšmi posväcujúca, ak sa v nej, prostredníctvom príhovoru, snažíme žiť dvojité prikázanie, ktoré nám dal Ježiš. Príhovor vyjadruje bratskú starostlivosť o druhých, keď sme doň schopní vložiť život druhých, ich najviac znepokojujúce úzkosti a ich najkrajšie sny“ (GE 154).

A nakoniec adorácia plná úžasu i bujará chvála a oslava: „Ak naozaj spoznáme, že Boh existuje, nemôžeme ho prestať adorať, občas v tichu plnom obdivu, alebo mu spievať oslavnú chválu. Tak vyjadrujeme to, čo prežíval blahoslavený Charles de Foucauld, keď povedal: „Keď som uveril, že Boh existuje, pochopil som, že môžem žiť len pre neho.““ (GE 155). Je to naplňajúce spočívanie v Milovanom, ktorý nás preniká, oživuje, pozdvihuje a my Ho v mlčaní obdivujeme, vpíjame sa doň a celým srdcom oslavujeme a chválime za toto úžasné dielo, ktoré v nás koná.

Univerzálny nástroj modlitby – lectio divina: „Modlitbové čítanie [lectio divina – pozn. red.] Božieho slova, ktoré je „sladšie ako med“ (Ž 119, 103) a „ostrejšie ako každý dvojsečný meč“ (Hebr 4, 12) nám umožňuje zastaviť sa a počúvať Majstra, aby sa stal lampou pre naše kroky, svetlom na našej ceste (porov. Ž 119, 105). Ako nám správne pripomínajú indickí biskupi, „úcta k Božiemu slovu nie je len jedna z mnohých, pekná, ale nepovinná. Patrí do srdca a k samotnej identite kresťanského života. Slovo má v sebe moc premieňať životy““ (GE 156). Lectio divina je geniálnou formou modlitby, pružne sa prispôsobujúcou duchovnej úrovni a etape cesty každého. Preto je vhodná pre každého, od začiatočníka až po mystika.

Takáto modlitba otvára bránu k sviatostiam, obzvlášť k Eucharistii: „Stretnutie s Ježišom v Písmach nás privádza k Eucharistii, kde samotné Slovo dosahuje svoju maximálnu účinnosť, pretože je skutočnou prítomnosťou toho, ktorý je živým Slovom ... keď ho dostávame vo svätom prijímaní, obnovujeme našu zmluvu s ním a umožňujeme mu, aby čoraz viac uskutočňoval svoje premieňajúce dielo“ (GE 157). Bez modlitby by naša schopnosť spolupracovať so sviatostnou milosťou a prijímať jej ovocie klesla v pohode aj úplne na nulu – ako sa to u množstva pokrstených ľudí, ktorí nikdy neporozumeli kresťanstvu a nikdy nenastúpili cestu takejto vnútornej modlitby, aj naozaj deje.